

Лабораторна робота № 1а

РЕАЛІЗАЦІЯ ЗАДАЧІ РОЗКЛАДАННЯ ЧИСЛА НА ПРОСТІ МНОЖНИКИ (ФАКТОРИЗАЦІЯ ЧИСЛА)

Мета роботи – ознайомитись з основними принципами розкладання числа на прості множники з використанням різних алгоритмів факторизації.

Основні теоретичні відомості

Факторизації лежить в основі стійкості деяких криптоалгоритмів, еліптичних кривих, алгебраїчній теорії чисел та кванових обчислень, саме тому дана задача дуже гостро досліджується, й шукаються шляхи її оптимізації.

На вхід задачі подається число $n \in \mathbb{N}$, яке необхідно факторизувати. Перед виконанням алгоритму слід переконавшись в тому, що число не просте. Далі алгоритм шукає перший простий дільник, після чого можна запустити алгоритм заново, для повторної факторизації.

В залежності від складності алгоритми факторизації можна розбити на дві групи:

- Експоненціальні алгоритми (складність залежить експоненційно від довжини вхідного параметру);
- Субекспоненціальні алгоритми.

Існування алгоритму з поліноміальною складністю – одна з найважливіших проблем в сучасній теорії чисел. Проте, факторизація з даною складністю можлива на квантовому комп'ютері за допомогою алгоритма Шора.

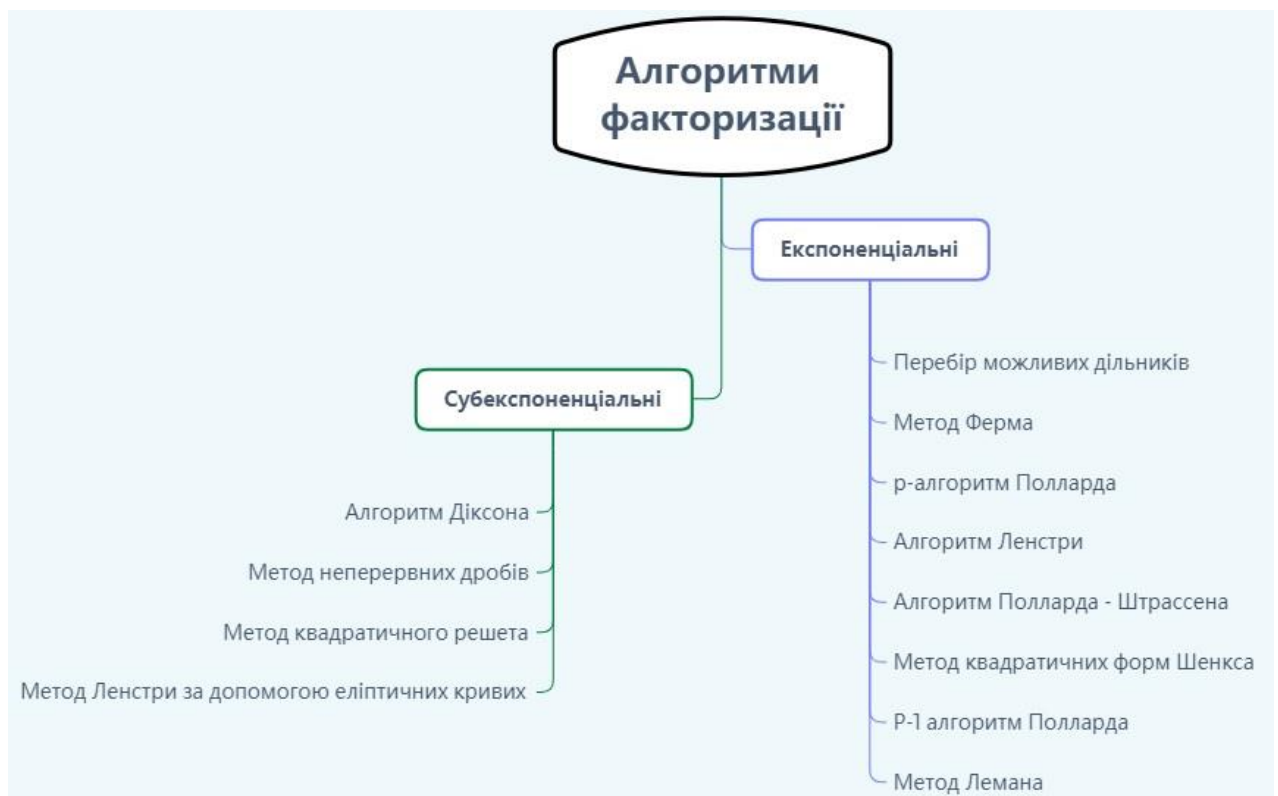

Рис1. Алгоритми факторизації

Розглянемо принципи роботи найпростіших алгоритмів факторизації.

Метод перебору можливих дільників.

Один з найпростіших і найочевидніших алгоритмів заключається в тому, щоб послідовно ділити задане число n на натуральні числа від 1 до $\lfloor \sqrt{n} \rfloor$. Формально, достатньо ділити лише на прості числа в цьому інтервалі, але для цього необхідно знати їх множину. На практиці складається таблиця простих чисел і на вхід подаються невеликі числа (до 2^{16}), оскільки даний алгоритм має низьку швидкість роботи.

Приклад алгоритму:

1. Початкова установка: $t = 0, k = 0, n = N$ (t, k, n такі, що $n = N / p_1 \dots p_n$ і n не мають простих множників, менших за d_k).
2. Якщо $n = 1$, закінчуємо алгоритм.
3. Присвоюємо $q = \lfloor n / d_k \rfloor, r = n \bmod d_k$.
4. Якщо $r \neq 0$, переходимо на крок 6.
5. Присвоюємо $t++$, $p_t = d_k, n = q$ і повертаємось на крок 2.
6. Якщо $q > d_k \rightarrow k++$ і повертаємось на крок 3.
7. Присвоїти $t++$, $p_t = n$ і закінчити виконання алгоритму.

Модифікований метод факторизації Ферма.

Ідея алгоритму заключається в пошуку таких чисел A і B , щоб факторизоване число n мало вигляд: $n = A^2 - B^2$. Даний метод гарний тим, що реалізується без використання операцій ділення, а лише з операціями додавання й віднімання.

Приклад алгоритму:

1. Початкова установка: $x = 2\lfloor \sqrt{n} \rfloor + 1, y = 1, r = \lfloor \sqrt{n} \rfloor^2 - n$.
2. Якщо $r = 0$, то алгоритм закінчено: $n = \frac{x-y}{2} * \frac{x+y-2}{2}$
3. Присвоюємо $r = r + x, x = x + 2$.
4. Присвоюємо $r = r - y, y = y + 2$.
5. Якщо $r > 0$, повертаємось до кроку 4, інакше повертаємось до кроку 2.

Метод факторизації Ферма.

Ідея алгоритму заключається в пошуку таких чисел A і B , щоб факторизоване число n мало вигляд: $n = A^2 - B^2$. Даний метод гарний тим, що реалізується без використання операцій ділення, а лише з операціями додавання й віднімання.

Приклад алгоритму:

Початкова установка: $x = \lfloor \sqrt{n} \rfloor$ – найменше число, при якому різниця $x^2 - n$ невід'ємна.

Для кожного значення $k \in \mathbb{N}$, починаючи з $k = 1$, обчислюємо $(\lfloor \sqrt{n} \rfloor + k)^2 - n$ і перевіряємо чи не є це число точним квадратом.

- Якщо не є, то $k++$ і переходимо на наступну ітерацію.
- Якщо є точним квадратом, тобто $x^2 - n = (\lfloor \sqrt{n} \rfloor + k)^2 - n = y^2$, то ми отримуємо розкладання: $n = x^2 - y^2 = (x + y)(x - y) = A * B$, в яких
$$x = (\lfloor \sqrt{n} \rfloor + k)$$

Якщо воно є тривіальним і єдиним, то n - просте

Завдання на лабораторну роботу

Розробити програма для факторизації заданого числа методом Ферма. Реалізувати користувацький інтерфейс з можливістю вводу даних.

Зміст звіту

Звіт по лабораторній роботі повинен містити такі матеріали:

1. Титульний лист.
2. Основні теоретичні відомості, необхідні для виконання лабораторної роботи.
3. Умови завдання для варіанту.
4. Лістинг програми із заданими умовами завдання.
5. Результати виконання програми.
6. Висновки щодо виконання лабораторної роботи.